

Sofiaängen AB

Org.nr. 556598-0942

## Beslut för grundskola

---

efter tillsyn i Sofiaängens grundskola  
belägen i Stockholms kommun

## Tillsyn i Sofiaängens grundskola

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Sofiaängen AB (556598-0942) under hösten 2015. Sofiaängens grundskola besöktes av Skolinspektionen den 25 november 2015.

### Måluppfyllelse och resultat

Eftersom skolan har få elever saknas nationell statistik för läsåret 2014/15.

Enligt rektorns egna uppgifter har fler elever fått godkända betyg och fler elever når målen detta år jämfört med tidigare år. Av dessa elever har även fler elever fått slutbetyg från grundskolan.

### Översikt över konstaterade brister i verksamheten

#### Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Föreläggande	2016-04-18
2. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist konstaterad	
3. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2016-04-18

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats.

Skolinspektionens bedömningar anges längre fram i detta beslut.

## Sammanfattande bedömning

Av Skolinspektionens tillsyn framgår att det finns brister i det aktiva lärarstödet i undervisningen. Detta yttrar sig bland annat i att innebär att lärarna inte ger eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar så att alla elever förstår vilka kunskapskrav som ska uppnås i olika ämnen. Vidare framkommer att det finns brister i skolans systematiska kvalitetsarbete avseende planering, uppföljning och utveckling av utbildningen.

## Skolinspektionens beslut

---

### Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Sofiaängen AB att senast den 18 april 2016 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

### Undervisning och lärande

*Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen utgår från och genomförs på ett sådant sätt att den främjar elevernas möjligheter att nå de nationella målen och kunskapskraven. I detta ingår att läraren ger eleverna ett aktivt lärarstöd genom att exempelvis genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål och syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar. Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bland annat en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas vilja att lära. För att kunna individanpassa undervisningen och ge eleverna inflytande över denna är det centralt att läraren skaffar sig kunskap om elevernas olika behov och förutsättningar, liksom låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.*

### Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Sofiaängen AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna. (3 kap. 3 § skollagen; 5 kap. 2 § skolförordningen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.2 Kunskaper)

### *Åtgärder*

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Undervisningen innebär ett aktivt lärarstöd för eleverna.

### *Motivering till bedömning av brist*

Av skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett kontinuerligt och aktivt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för eleverna att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

I läroplanen (Lgr 11) anges övergripande mål för utbildningen. Enligt läroplanen har skolan ett ansvar för att klargöra dessa mål för elever och föräldrar.

Skolinspektionens utredning visar att det finns brister i undervisningens aktiva lärarstöd.

I Skolinspektionens lärarintervju uppger lärarna att de olika kunskapskraven presenteras för eleverna i början av en kurs och "om en elev fastnar på något moment tar vi det igen. Eftersom eleverna är så olika måste vi anpassa undervisningen till varje elev. Vid pedagogiska konferenser, betygskonferenser diskuteras elevernas utveckling. Då ser vi över studieplanen hur den ska korrigeras och om den följs. Balansen mellan skolan och behandling är viktigt, vi har skollagen att förhålla oss till". Lärarna menar att det är tydligt för eleverna vad de ska kunna. Eleverna vet vad de ska kunna när det gäller deras egen planering.

De elever som Skolinspektionen har intervjuat uppger dock att de känner sig osäkra på var de befinner sig i sin kunskapsutveckling och om vilka kunskapskrav som gäller för undervisningen. En elev uppger att "Lärarna berättar inte vad jag ska göra i själva ämnena". I en del ämnen berättar eleverna att de har "fått papper över vad vi ska kunna". Eleverna uppger att de inte har fått någon skriftlig planering när de började på skolan, "jag började bara arbeta".

De exempel på studieplaner som har redovisats för Skolinspektionen är kortfattade och har karaktären av checklistor. I studieplanerna anges vilka målsättningar eleverna har med sina studier. Exempel på sådana målsättningar är att "få A i så många ämnen som möjligt" och att "bli behörig till nationellt studie-förberedande program".

*Skolinspektionens samlade bedömning*

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i undervisningens struktur och i det aktiva lärarstöd som lärarna ska ge eleverna eftersom det finns elever som inte förstår vilka kunskapskrav som ska uppnås i undervisningen.

*Motivering till föreläggande som ingripande*

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristernas karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa de påtalade bristerna. Detta för att verksamheten ska uppfylla de krav som framgår av författningarna.

**Styrning och utveckling av verksamheten**

*Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.*

*Bedömning av brist*

Skolinspektionen konstaterar att Sofiaängen AB inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat samt trygghet och studiero. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras. (1 kap. 4 §, 4 kap. 4–6 §§ och 5 kap. 3 § skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4–7 §§ skollagen; Lgr 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

### *Åtgärder*

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

- Rektorn följer upp skolenhetens resultat. Uppföljningen genomförs i relation till de nationella målen och dokumenteras.
- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna.
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras.

### *Motivering till bedömning av brist*

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Kvalitetsarbetet ska genomföras av lärare, förskollärare, övrig personal och elever. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Inför tillsynen har Skolinspektionen tagit del av skolans verksamhetsplan för läsåret 2015/16. Planen är gemensam för grundskolan och gymnasieskolan samt omfattar också beskrivningar av det behandlingsarbete som genomförs på skolan. I kvalitetsrapporten som inkom till Skolinspektionen i december 2015 finns terminsbetygen för hösten 2015 redovisade samt en kort analys och bedömning av utvecklingsbehov kopplade till dessa. Även trygghet och studiero är ett av de områden som följs upp.

Rektorn som tillträdde under våren 2015 uppger, avseende det systematiska kvalitetsarbetet att "vi har börjat utvärdera och diskutera på ett ännu djupare plan och vi är på gång". Målsättningen är att det ska vara samma team runt eleven avseende pedagogik och behandling.

I Skolinspektionens lärarintervju uppger dessa att de har haft en diskussion under hösten med huvudmannen om situationen på skolan. Exempel på områden som togs upp var bristen av en tydlig organisation, att det saknas planeringstid och att schemalaggningen måste förbättras.

Intervjuade lärare uppger att verksamhetsplanen för skolan "inte känns levande, och mycket handlar om brandkårsutryckningar." "Vi har haft en kvalitetsdiskussion men det kändes som om kvalitetsarbetet är långt fram i tiden".

Vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök hade skolan påbörjat ett arbete med att kartlägga och utvärdera verksamheten. En analys av kunskapsresultaten och vilka åtgärder som behöver vidtas skulle sammanställas av rektorn och vara klart till jullovet 2015. Kvalitetsrapporten inkom till Skolinspektionen i december 2015. Denna kvalitetsrapport var gemensam för grundskolan och gymnasieskolan. I rapporten redovisas exempel på kortfattade identifierade utvecklingsbehov. För grundskolan uppges bland annat tydligare beskrivningar av kartläggningar, utvecklingsplaner, lektionsplaneringar och arbetet med åtgärdsprogram.

#### *Skolinspektionens samlade bedömning*

Grundskolan har visserligen påbörjat ett systematiskt kvalitetsarbete där en sammanställning av terminsbetygen finns och en uppföljning av tryggheten och studieron genomförs. Skolinspektionen bedömer dock att det i stor utsträckning saknas en uppföljning av relevanta uppgifter avseende kunskapsresultat och måluppfyllelse. Även resultat från nationella prov och slutbetyg är exempel på viktiga underlag i en sådan uppföljning. Att endast ha en sammanställning av terminsbetygen bedömer Skolinspektionen inte vara ett tillräckligt underlag för att få en bild av elevernas kunskapsutveckling.

Skolinspektionen bedömer vidare att det även finns brister i den analys som skolan ska göra utifrån en uppföljning av verksamheten. Den analys av kunskapsresultaten som framgår av kvalitetsrapporten måste fördjupas och även innehålla ett resonemang om vad som påverkat och orsakat måluppfyllelsen och resultaten. Den analys som finns i nuläget är för kortfattad och generell.

Skolinspektionens bedömning är även att skolan måste tydliggöra gränsdragningen mellan den uppföljning och analys som görs av skolans behandlande verksamhet och den verksamhet som avser elevernas kunskapsresultat. Det är viktigt att det tydligt framgår vilket arbete och vilka utvecklingsåtgärder som avser skolans arbete mot de nationella målen.

Skolinspektionens bedömning är även att det inte går att se en tydlig koppling mellan de utvecklingsåtgärder som är beslutade och en djupare analys av verksamhetens arbete mot de nationella målen och elevernas kunskapsresultat. Detta kan vara en konsekvens av de brister som finns i uppföljningen och analysen av kunskapsresultaten. Det framkommer heller inte mer konkret hur och när dessa utvecklingsåtgärder kommer att genomföras.

Mot bakgrund av dessa brister i det systematiska kvalitetsarbetet bedömer Skolinspektionen att huvudmannen måste vidta åtgärder så att det systematiska kvalitetsarbetet uppfyller författningarnas krav och fungerar som en process där uppföljning, analys av resultat, planering och genomförande av utvecklingsåtgärder har ett tydligt samband och leder till att verksamheten utvecklas. Samtliga delar i det systematiska kvalitetsarbetet måste även dokumenteras.

#### *Motivering till föreläggande som ingripande*

Skolinspektionen bedömer, utifrån bristernas karaktär, att ett föreläggande är det ingripande som är nödvändigt för att huvudmannen ska avhjälpa de påtalade bristerna. Detta för att verksamheten ska uppfylla de krav som framgår av författningarna.

### **Övriga arbetsområden**

#### ***Bedömning***

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav avseende följande:

#### ***Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling***

*Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas lärmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska se till att eleverna kan bedriva sina studier i en lugn miljö där de exempelvis inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga studietrymmen på skolan som exempelvis skolbibliotek, grupprum.*

## Beslut

2016-01-20  
9 (11)

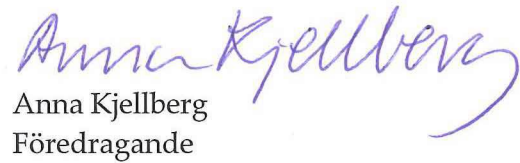
Dnr 44 - 2015:4006

*Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.*

**På Skolinspektionens vägnar**



Andreas Mehnert  
Beslutsfattare



Anna Kjellberg  
Föredragande

### **Bilagor**

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Sofiaängens grundskola

## **Bilaga 1: Allmänt om tillsynen**

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektion grundar sina bedömningar på. I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats [www.skolinspektionen.se](http://www.skolinspektionen.se) under fliken Inspektion.

## **Bilaga 2: Fakta om Sofiaängens grundskola**

Sofiaängens grundskola är en fristående grundskola med godkännande att bedriva årskurserna 7-9 enligt Skolverkets beslut den 26 oktober 2005 (dnr 43-2005:1 013).

Huvudman för skolan är Sofiaängen AB med organisationsnummer 556598-0942.

Skolan startade läsåret 2007/08. Verksamheten omfattar vid tidpunkten för Skolinspektionens tillsynsbesök årskurserna 7-9. Vid skolan går elever med psykiatriska och psykosociala svårigheter.

I anslutning till skolan finns en psykoterapeutisk dagverksamhet för ungdomar mellan 13 och 20 år.

Det går enligt uppgifter från rektorn 13 elever på skolan.